

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 142 КД-3/16
Дата 21.07.16г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Вх. № 10-00-4/ 20.04.2016

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

На Ваш № 94/к.д. № 3/22.03.2016 г.

С Т А Н О В И Щ Е

от

Министерството на правосъдието

по

конституционно дело № 3 от 2016 г.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

С Определение на Конституционния съд от 22 март 2016 г. съм конституирана като заинтересувана страна по конституционно дело № 3 за 2016 г., образувано по искане на омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на чл. 78, ал. 8 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК), /обн. ДВ, бр. 59/2007 г., изм. и доп., ДВ, бр. 50/2015 г., последно доп. ДВ, бр. 15/23.02.2016 г. и на чл. 161 ал. 1, изр. 3 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК), /обн. , ДВ, бр. 105/2005 г. , изм. и доп., ДВ, бр. 94/2015 г., последно изм., ДВ, бр. 13/16.02.2016 г.

Омбудсманът на Република България твърди, че оспорените разпоредби на чл. 78, ал. 8 от ГПК и чл. 161 ал. 1, изр. 3 от ДОПК създават привилегирован режим за определени субекти – администрации, юридически лица и еднолични търговци, които са защитавани от юрисконсулти, като ги поставят в по-благоприятно положение в сравнение с други лица –

гражданите и юридическите лица, които нямат назначени юрисконсулти, и се позволява на тези привилегирани лица да претендират, и да им бъдат присъдени разноски в съдебните производства, които те не са направили. Според сезирация орган, оспорените разпоредби противоречат на основни начала на Конституцията – на принципа на правовата държава (чл. 4, ал.1), на принципа за неприкосновеност на частната собственост (чл. 17, ал. 3), на принципа за еднакви правни условия на стопанска дейност (чл. 19, ал. 2) и нарушават принципа за равенство на страните в съдебния процес (чл. 121, ал. 1).

Споделяме тълкуването, че отговорността за присъждане на разноските на административния орган, издал оспорения акт е ограничена.

Законодателят изрично е признал право на административния орган в чл. 143, ал. 4 на Административнопроцесуалния кодекс, когато съдът отхвърли оспорването или оспорващият оттегли жалбата, на адвокатско възнаграждение, ако е ползвал правна помощ само за един адвокат в минималния размер, определен с Наредба № 1 от 09.07.2004 г. по чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата. Така формулирана разпоредбата на чл. 143, ал. 4 от Административнопроцесуалния кодекс показва, че законодателят косвено е изключил от обхвата на отговорността за разноски присъждането на юрисконсултско възнаграждение в полза на административния орган. Когато това процесуално представителство се осъществява от адвокат – възнаграждение за него се присъжда в минимален размер, но когато това процесуално представителство се осъществява от юрисконсулт – възнаграждение за него не се присъжда.

По тези съображения, считаме, че искането на омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на чл. 78, ал. 8 от Гражданския процесуален кодекс, и на чл. 161 ал. 1, изр. 3 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс е основателно и следвайки принципа на правовата държава следва да бъде уважено.

Необосновано е твърдението, че се накърнява защитеното с чл. 17, ал. 3 от Конституцията право на частна собственост - частната собственост е неприкосновена.

Иницира се становището, че частната собственост е неприкосновена, като под частна собственост се разбира не само правото на собственост, но и другите активи на лицата – вземания и други права. То се основава на разширително тълкуване на правото на частна собственост по смисъла на основния закон, чрез включване в неговото съдържание и на правната възможност за ползване на собствеността от присъдените възнаграждения.

Считам, че присъдените разноски за възнаграждение за процесуална защита пред съд могат да бъдат разглеждани като вид облигационно вземане – респективно право на собственост. Но при тълкуването на понятието „собственост“ в чл. 17, ал. 3 от Конституцията следва да дадем превес основно на права, които формират материалните основи на съществуване.

Това произтича и от логичното тълкуване на текста на чл. 17, ал. 5 от Конституцията, който след като прокламира, че принудително отчуждаване на собственост за държавни и общински нужди може да става само въз основа на закон, имплицира „вещни“, а не въобще "имущество" или "собственост в широк смисъл". С едно разширително тълкуване на понятието "право на собственост", като се смесват правото на собственост в широк смисъл и основното конституционно право на собственост, което формира материалните основи на съществуване на индивида се подменя основното конституционно право със субективни права проявени в публично-правната сфера.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Предвид изложените по-горе съображения, считаме за основателно искането на омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на чл. 78, ал. 8 от Гражданския процесуален кодекс, (обн. ДВ, бр. 59/2007 г., изм. и доп., ДВ, бр. 50/2015 г., последно доп. ДВ, бр. 15/23.02.2016 г. и на чл. 161 ал. 1, изр. 3 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, (обн. , ДВ, бр. 105/2005 г., изм. и доп., ДВ, бр. 94/2015 г., последно изм., ДВ, бр. 13/16.02.2016 г.), като не споделяме становището, че е нарушен принципа за неприкосновеност на частната собственост - чл. 17, ал. 3 от Конституцията на Република България.

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО:

ЕКАТЕРИНА ЗАХАРИЕВА